

DATUM: 14 april 2022

Reactie Pensioenfederatie op Good Practice ESG–Risicobeheer Pensioenfondsen DNB

De Pensioenfederatie hecht veel waarde aan duurzaam beleggen. Door hun natuurlijke focus op de lange termijn zijn de leden van de Pensioenfederatie, Nederlandse pensioenfondsen, per definitie beleggers met een lange horizon. De deelnemers vinden dit ook in toenemende mate belangrijk. Bestuurders van pensioenfondsen zien dat een goed pensioen niet alleen draait om inkomen voor later, maar ook om de wereld van later. Dit komt tot uiting door de aandacht die pensioenfondsen hebben op dit onderwerp. Een Good Practice van De Nederlandsche Bank (hierna: DNB) op dit onderwerp wordt dan ook in beginsel toegejuicht. Echter, de huidige insteek van dit Good Practice document kent de nodige tekortkomingen om ook echt te kunnen fungeren als leidraad voor pensioenfondsen bij belangrijke beslissingen.

Onze aanbevelingen op het document bestaan uit acht hoofdboodschappen:

1. Verhoog de verbinding tussen strategie en onderliggende doelen
2. Leg een koppeling met de normale beleidscycli & bestaande standaarden
3. Houd rekening met proportionaliteit
4. Houd rekening met de risico's rondom datakwaliteit
5. Specificeer de ESG–risicofactoren (risico–gebeurtenissen)
6. Maak de rol van reputatierisico als consequentie duidelijk
7. Gebruik waar mogelijk geen jargon en maak het meer consistent aan andere DNB documenten
8. Verbreed de scope van de voorbeelden

Ad. 1

Risicomangement wordt als een doel beschouwd. Dat kan naar de mening van de Pensioenfederatie niet de bedoeling zijn van de toezichthouder. Risicomangement is nooit een doel 'an sich', het is een middel (instrument) om de strategie van een bedrijf of instelling te realiseren. Zodoende zal veel meer de koppeling gemaakt moeten worden tussen de bedrijfsdoelen en ESG. Zonder een strategie, zonder doelen is het niet mogelijk en daarmee ineffectief om risico's vast te stellen, te beoordelen en beheersmaatregelen op te stellen.

Ad. 2

- In plaats van een extra cyclus toe te voegen, is het voor pensioenfondsen veel logischer en uitvoerbaarder om de good practice aan te laten sluiten op de bestaande beleidscycli zoals de bestuurlijke beleidscyclus en de vermogensbeheercyclus. Het zou daarnaast nuttig zijn als er naar bestaande marktstandaarden wordt verwezen. Veel pensioenfondsen hebben inmiddels een ESG-risicotaxonomie geïmplementeerd. Deze good practice kan deze pensioenfondsen helpen de bestaande structuur te verbeteren in plaats van het volledig wijzigen ervan.

Ad. 3

Onder de Institutions for Occupational Retirement Provision Directive (IORP) 2 overweging 58 hebben pensioenfondsen de verplichting om in kaart te brengen welke proportionaliteitsoverwegingen relevant kunnen zijn bij het al dan niet meewegen van ESG-risico's. Ook kleine fondsen dienen ESG-risico's mee te wegen in hun beleggingsbeslissingen, maar de bijbehorende kosten zijn daarbij een belangrijke factor. De gebruikte voorbeelden zijn werkbaar voor fondsen die actief vermogensbeheer toepassen. Voor pensioenfondsen die passief beleggen is het in beginsel niet proportioneel en reëel om zo'n dergelijk dashboard in te regelen. Stel dat een pensioenfonds die enkel passief belegt niet voldoet aan de norm. Dan dient deze over te stappen naar een geheel ander fonds van de vermogensbeheerder, waarmee andere risico's en kosten om de hoek komen kijken.

Ad. 4

Het document benoemt de kosten van ESG-data, maar niet de risico's rondom de databetrouwbaarheid en -beschikbaarheid. De kwaliteit en beschikbaarheid van ESG-data is erg verschillend en kunnen een bedreiging vormen wanneer gestuurd wordt op data waarvan de kwaliteit ondermaats is. Zo ontbreken de gegevens om fysieke risico's goed in kaart te brengen. Daarnaast maakt het document niet duidelijk hoe een pensioenfonds dient om te gaan met issues waar tot op heden geen consensus over is. Er is bijvoorbeeld nog geen duidelijke overeenstemming wat de invloed van klimaatverandering is op de rente.

Ad. 5

De longlist van ESG-risicofactoren (of: risicogebeurtenissen) wordt niet gespecificeerd in het document. Pensioenfondsen kunnen onderzoeken in welke mate de Principle Adverse Indicators (PAI) onder de EU Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR) gebruikt kunnen worden. Veel pensioenfondsen zullen immers op de PAI-indicatoren gaan rapporteren. Deze indicatoren zijn wel voor een ander doel opgesteld, namelijk het inzichtelijk maken van negatieve impact, maar zij kunnen wel degelijk gedeeltelijk gebruikt worden.

Ad. 6

Reputatierisico neemt een belangrijk deel van het document in. Pensioenfonds reageren sterk op publiciteit, maar het is lastig dit risico te kwantificeren.

- Bovendien is het de vraag of het een risicogebeurtenis is of een consequentie (gevolg). Thema's die de publiciteit halen en het reputatierisico sterk kunnen beïnvloeden kunnen per jaar sterk verschillen, waardoor het moeilijk in kaart kan worden gebracht of erop gestuurd kan worden.

Ad. 7

In het good practice document worden veel verschillende termen door elkaar gebruikt. Zo wordt er gesproken over *risk drivers*, maar wordt de definitie niet gegeven. Ook wordt *risicobereidheid* niet consistent toegepast in vergelijking met andere documenten van DNB, zoals Informatiebeveiliging, SIRA en Uitbesteding. Het begrip risicobereidheid heeft een verschillende betekenis in de documenten van dezelfde toezichthouder. Dat geldt ook voor risicohouding. Dat maakt het niet of minder goed mogelijk om integraal risicomanagement effectief toe te passen, hetgeen DNB juist beoogt over te brengen bij pensioenfondsen.

Ad. 8

De voorbeelden die worden gegeven in de good practice gaan vrijwel alleen over klimaat. Klimaat is slechts één van de concrete voorbeelden van de E (environment, ecologie, milieu) van ESG. Het concreter maken door op de E te focussen is begrijpelijk, maar staat haaks op de wens van DNB om juist niet alleen op de E te focussen. Het document geeft daardoor enkel een good practice op klimaat en niet op ESG-risicobeheer in het algemeen. Het behoeft geen betoog dat er bijvoorbeeld sprake is van een relatie en causaliteit tussen klimaatverandering, biodiversiteit en sociale consequenties.